

Česká republika
Nejvyšší kontrolní úřad

Stanovisko
k návrhu státního závěrečného účtu
České republiky za rok 2005

září 2006

Nejvyšší kontrolní úřad

Sp. zn.: 923/06-45/162/06

V Praze dne 19. září 2006

**Stanovisko
k návrhu státního závěrečného účtu České republiky
za rok 2005**

(předkládané v souladu s § 5 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu)

**Předkládá: František D o h n a l
prezident Nejvyššího kontrolního úřadu**

Česká republika
Nejvyšší kontrolní úřad

Nejvyšší kontrolní úřad (dále jen „NKÚ“) předkládá Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR stanovisko k vládnímu návrhu státního závěrečného účtu ČR (dále jen „SZÚ“) za rok 2005 na základě ustanovení § 5 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu. NKÚ při zpracování stanoviska vycházel z předloženého tisku Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, závěrečných účtů jednotlivých kapitol zaslaných NKÚ jejich správci a z kontrolních závěrů a dalších poznatků z kontrolní činnosti NKÚ.

Struktura stanoviska je rozvržena obdobně jako struktura státního závěrečného účtu definovaná v § 29 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, do dvou částí:

I. – Výsledky hospodaření státního rozpočtu, rozpočtového hospodaření územních samosprávných celků, státních fondů, státních finančních aktiv a pasiv a státních záruk

II. – Závěrečné účty rozpočtových kapitol s poznatky NKÚ z provedených kontrol

Příloha:

Přehled schválených kontrolních závěrů použitých pro předkládané stanovisko NKÚ

I. Výsledky hospodaření státního rozpočtu, rozpočtového hospodaření územních samosprávných celků, státních fondů, státních finančních aktiv a pasiv a státních záruk

1. Státní rozpočet České republiky na rok 2005 byl schválen zákonem č. 675/2004 Sb., příjmy v něm byly stanoveny ve výši 824,8 mld. Kč (což je o 70,8 mld. Kč, tj. o 9,4 % více, než ve schváleném rozpočtu na rok 2004) a výdaje ve výši 908,4 mld. Kč (proti roku 2004 zvýšení o 39,4 mld. Kč, tj. o 4,5 %). Tím byl stanoven schodek 83,6 mld. Kč, který je o 31,4 mld. Kč nižší, než rozpočtovaný schodek roku 2004.

2. Plnění příjmové strany státního rozpočtu bylo metodicky a obsahově ovlivněno přijatými novelami daňových zákonů, schválenými v rámci Koncepce reformy veřejných financí:

- novým zákonem o dani z přidané hodnoty (č. 235/2004 Sb.),
- změnou zákona o daních z příjmů (č. 669/2004 Sb.) a
- změnou zákona o správních poplatcích (č. 634/2004 Sb.).

3. Struktura plnění příjmové i výdajové strany státního rozpočtu byla (obdobně jako v minulých letech) ovlivněna probíhající reformou územní veřejné správy. Zásadní vliv v tomto směru měl až po schválení státního rozpočtu 2005 přijatý zákon č. 1/2005 Sb., kterým se změnil zákon o rozpočtovém určení daní. Celkový dopad tohoto zákona na příjmovou i výdajovou stranu státního rozpočtu 2005 činil 19,9 mld. Kč, a **NKÚ upozorňuje na skutečnost, že o tuto částku je schválený rozpočet v hodnoceném materiálu účelově snížen (tzv. „korigovaný rozpočet“) pro potřeby objektivního porovnání s výší skutečného plnění.**

4. Podruhé v historii tvorby státního rozpočtu ČR se do příjmů promítly zdroje z Evropské unie, rozpočtované v roce 2005 ve výši 30,6 mld. Kč (v roce 2004 ve výši 12,7 mld. Kč) na financování společných programů.

5. **Z hlediska základních rozpočtových ukazatelů konstatuje NKÚ dodržení rozpočtového záměru v mezích zákona č. 675/2004 Sb.** Oproti zákonem původně schválenému deficitnímu saldu rozpočtu ve výši 83,6 mld. Kč, skončilo loňské hospodaření se schodkem ve výši 56,3 mld. Kč. Meziroční dynamika růstu příjmů převyšuje výdaje o 6,1 procentního bodu.

6. NKÚ upozorňuje, že ze střednědobé perspektivy fiskálního vývoje i z hlediska porovnání výsledků hospodaření minulých deseti rozpočtově deficitních let, je výše deficitu hospodaření roku 2005 v žebříčku na čtvrtém místě (v roce 2003 byl rozpočtový schodek 109,0 mld. Kč, v roce 2004 činil 93,7 mld. Kč a v roce 2001 dosáhl 67,7 mld. Kč).

7. Průběh a výsledky rozpočtového hospodaření i v roce 2005 potvrzují některé obecné a dlouhodobě založené problémy v rozpočtovém hospodaření státu. Na některé z nich NKÚ opakovaně poukazuje:

- růst tzv. mandatorních výdajů:

Pro účely tvorby a hodnocení plnění státního rozpočtu je použito vymezení mandatorních výdajů podle jejich charakteristiky používané v praxi, tj. jako výdajů státního rozpočtu, které musí stát uhradit, protože to stanoví platné zákonné předpisy nebo mezinárodní dohody a smlouvy.

Pro rok 2005 byl ve schváleném rozpočtu nárůst těchto výdajů stanoven na 19,6 mld. Kč, tj. 4,2 %, při jejich podílu na celkových výdajích 53,0 %. I když skutečné plnění dosáhlo poněkud příznivějších hodnot, meziroční nárůst činil 18,5 mld. Kč, tj. 4,1 % a podíl na celkových výdajích se dokonce o 1,4 procentního bodu proti loňsku snížil na 51,1 %, porovnáním se skutečností roku 2004 upravenou na podmínky hodnoceného roku o vliv zákona č. 1/2005 Sb., (nové rozpočtové určení daní) a zákona č. 5/2005 Sb., (úhrada ztráty ČKA) vykazuje výsledky méně příznivé. Po této korekci by nárůst mandatorních výdajů dosáhl výše 96,0 mld. Kč, tj. 11,6 %, což by znamenalo tempo růstu ve srovnání s růstem celkových výdajů (6,9 %) o 4,7 procentního bodu rychlejší.

V minulosti dlouhodobě založená tendence růstu mandatorních výdajů má dopad na hospodaření s prostředky státního rozpočtu a stále více omezuje výši produktivních rozpočtových výdajů, potřebných v oblastech s perspektivou pozitivních multiplikačních efektů.

Téměř 80 % mandatorních výdajů jsou rozpočtové prostředky určené na řešení sociální problematiky. Proto žádoucí radikální snížení podílu mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu je závislé zejména na systémových změnách v oblasti sociální politiky státu.

- převody prostředků mezi rozpočty kapitol a jejich rezervními fondy:

Zákonná úprava požaduje, aby organizační složka státu případně tvořila z úspor zákonnou rezervu, na druhé straně však nepřímou vede k nadhodnocování navrhovaných a požadovaných státních prostředků pro jednotlivé závazné ukazatele při sestavování jejího rozpočtu. Důsledkem pak mj. je, že při převodu těchto nadbytečných prostředků do rezervního fondu v běžném roce a jejich následném čerpání z rezervního fondu v rámci mimorozpočtových zdrojů v letech následujících, lze tyto prostředky použít k jiným účelům, než ke kterým byly původně určeny, a tím ztrácí původní účelový charakter.

Celkový stav prostředků na účtech rezervních fondů rozpočtových kapitol činil počátkem hodnoceného roku 32,2 mld. Kč. V průběhu roku 2005 bylo zapojeno do státního rozpočtu 21,8 mld. Kč a ke konci tohoto roku bylo na účty rezervních fondů přesunuto 28,8 mld. Kč neinvestičních prostředků a 17,9 mld. Kč kapitálových prostředků. Čistý dopad na rozpočtové saldo 2005 je tedy 24,9 mld. Kč a celkový stav prostředků na účtech rezervních fondů ke konci roku 2005 tak činí 57,1 mld. Kč. Jejich použití v následujících rozpočtových obdobích vyvolává riziko zhoršování rozpočtového deficitu.

Podle metodologie výpočtu deficitů ESA 95 (relevantní pro výpočet Maastrichtských kritérií) i metodologie vládní finanční statistiky GFS 1986 Mezinárodního měnového fondu nejsou převody do rezervního fondu v příslušném rozpočtovém období považovány za výdaj; tím se stávají až v období užití, kdy naopak nejsou považovány za rozpočtový příjem. To ovlivňuje pozici veřejných rozpočtů nejen v hodnoceném roce, ale i v letech následujících, zejména **podíl deficitu veřejných rozpočtů na HDP a tím i plnění Konvergenčního programu ČR s rizikem následných sankcí ze strany EU při jeho neplnění.**

8. Z hlediska hodnocení fiskálního vývoje České republiky jsou významné především údaje o celkových konsolidovaných výsledcích veřejných rozpočtů.

Na tomto místě NKÚ upozorňuje na dvojí metodiku vykazování údajů, která se stává zdrojem častých nedorozumění:

Při zpracování hodnoceného materiálu (stejně jako u všech ostatních rozpočtových dokumentů MF) byla užitá metodologie vládní finanční statistiky GFS 86, jejímž tvůrcem je Mezinárodní měnový fond. Základem je tzv. cash-flow princip, tzn., že veškeré operace běžného roku jsou sledovány na hotovostním principu, tedy v okamžiku, kdy je příjmová nebo výdajová operace realizována.

Při zpracování dokumentů předkládaných orgánům Evropské unie (mj. Konvergenční programy, Fiskální notifikace deficitu a dluhu) je používána metodologie národních účtů ESA 95, garantovaná Statistickým úřadem Evropské komise (Eurostat), která je postavena na aktuálním principu (operace daného fiskálního roku jsou zachycovány tehdy, kdy se ekonomická hodnota vytváří nebo zaniká a také tehdy, když se pohledávky a závazky zvyšují nebo snižují bez ohledu na to, kdy bude realizovaná operace peněžně uhrazena. Sledují se nejen peněžní příjmy a výdaje, ale také pohledávky a závazky. Neexistuje tedy přímá vazba na statistiky příjmů a výdajů a deficitu uváděné v rozpočtových dokumentech).

Zásadní rozdíly obou metodik jsou kromě vykazování deficitu i ve vymezení sektoru vlády. U ESA 95 jsou v podmínkách ČR navíc ČKA a její dceřinné společnosti, Česká inkasní, PGRLF, SŽDC, Vinařský fond, veřejné vysoké školy a příspěvkové organizace. Další rozdíly jsou i v promítání hospodaření ČKA, ve způsobu zachycení operací týkajících se státních garancí, vykazování finančního leasingu a odpouštění nedobytných pohledávek.

- Veřejné rozpočty jsou v metodice GFS 86 tvořeny státním rozpočtem (vč. Národního fondu), rozpočty veřejného zdravotního pojištění, územními rozpočty, 7 mimorozpočtovými státními fondy – SFK, SFŽP, SFZÚP, SFPRČK, SFRB, SFDI a SZIF – a dále FNM ČR a PF ČR. Jejich deficit, bez zahrnutí čistých půjček a dotací transformačním institucím (státní instituce, které spravují nekvalitní aktiva přebíraná od jiných subjektů), který je metodicky blízký tzv. maastrichtským kritériím, zaznamenal i v roce 2005 pozitivní vývoj, když se ve srovnání s minulým rokem (77,5 mld. Kč a 2,8 % HDP) snížil o 23,8 mld. Kč a dosáhl výše 53,7 mld. Kč při podílu z HDP 1,8 %. Strukturálně je snížení deficitu nejvíce ovlivněno nižším schodkem státního rozpočtu (o 27,3 mld. Kč proti schválenému rozpočtu) a zmíněnými vlivy převodů neutracených prostředků kapitol do rezervního fondu ve výši 24,9 mld. Kč (tj. saldo převodů z rozpočtů kapitol do rezervních fondů ve výši 46,7 mld. Kč a z rezervních fondů do rozpočtu kapitol ve výši 21,8 mld. Kč).
- Příjmy veřejných rozpočtů vykázaly meziročně příznivý vývoj a jejich nárůst o 10,4 procentního bodu dosáhl 17,7 % (v roce 2004 meziročně narostly o 7,3 %), zejména z důvodu meziročního růstu téměř všech daňových kategorií celkem o 10,1 % a vlivem mimořádného nárůstu příjmů z privatizace (zejména zásluhou privatizace Českého Telecomu za 82,6 mld. Kč), jejichž celková výše dosáhla 107,3 mld. Kč, což je

šestinásobek loňské skutečnosti a historicky druhá nejvyšší roční hodnota. NKÚ **opakovaně zdůrazňuje nestandardnost zapojování privatizačních příjmů** zejména do financování potřeb státního rozpočtu a zejména rozpočtů státních fondů rozvoje bydlení a dopravní infrastruktury, kdy s ukončením činnosti FNM v roce 2005 a pokračujícím vyčerpáváním možností dalších privatizačních titulů hrozí prohlubování deficitu a vládního dluhu, pokud nebude nalezen jiný finanční zdroj pokrývající potřeby těchto fondů.

- Výdaje veřejných rozpočtů bez zahrnutí čistých půjček meziročně vzrostly o 5,3 procentního bodu (ze 3,3 % v roce 2004 na letošních 8,6 %). Nárůst rozhodující části výdajů realizovaných prostřednictvím dotací a ostatních běžných transferů činil 10,3 % a vliv na jeho zrychlení proti roku 2004, kdy bylo vykázáno ve výši 2,5 %, měla zejména výše úhrady ztráty finanční skupině ČKA, dodatečně navýšená na 30,0 mld. Kč. Státním rozpočtem realizované transfery obyvatelstvu vč. neziskových institucí tvoří více než 40 % celkových výdajů (meziroční zvýšení o 25,8 mld. Kč) a rozhodující podíl těchto transferů tvoří mandatorní výdaje.
- Vládní dluh dosáhl výše 762,1 mld. Kč, tj. 26,0 % HDP (v roce 2004 dosáhl výše 659,4 mld. Kč, tj. 23,8 % HDP, v roce 2003 činil 553,0 mld. Kč, což je 21,6 % HDP, v roce 2002 činil 19,5 % HDP). Dynamika jeho růstu se zpomalila vlivem pozitivního vývoje vládního deficitu na 15,6 % (v roce 2004 dosáhla 19,2 % a v roce 2003 byla největší od roku 1993 a meziroční zvýšení činilo 24,7 %). Hlavní příčinou růstu vládního dluhu jsou již 10 let přetrvávající deficitní tendence státního rozpočtu. Podíl na celkovém dluhu činí v hodnoceném období již 89,8 % (v roce 2004 podíl 89,1 %). O 5,7 % (v roce 2004 o 8,7 % a v roce 2003 o 28,4 %) vzrostl i dluh územních samosprávných celků a dosáhl výše 82,2 mld. Kč. Výraznou zátěží pro veřejné finance se mohou stát některé státní fondy, vzhledem k jejich závislosti na ubývajících zdrojích příjmů z privatizace.

9. Návrh státního závěrečného účtu předkládaný vládou je podle názoru NKÚ zpracován dostatečně podrobně pokud jde o numerické hodnoty a textový popis rozpočtových příjmů a výdajů. NKÚ kladně hodnotí i analytický přístup při zpracování komentářů zejména příjmové strany plnění státního rozpočtu. **Předkládaný materiál spolu s návrhy závěrečných účtů rozpočtových kapitol se však ve větší míře neorientuje na stránku výstupů, tedy efektů (přínosů) jednotlivých činností a programů financovaných vládou.** NKÚ se ve své kontrolní činnosti velmi často setkává s naprostou absencí hodnotících kritérií účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti jak na straně rozpočtem financovaných

organizací a realizátorů rozpočtových programů, tak i u samotných správců kapitol.

Při pozvolném opouštění inkrementálních (přírůstkových, indexových) rozpočtových metod a počínajícím žádoucím zavádění metod programově výkonového rozpočtování je přímo povinností danou zákonnými předpisy (rozpočtová pravidla, vyhláška o rozsahu a termínech zpracování závěrečných účtů, zákon o NKÚ, zákon o finanční kontrole apod.) tyto kategorie nejen plnit a komentovat, ale i ověřovat kontrolou výsledných výkonů (výsledků) metodami auditu výkonnosti.

Hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků

- Ve financování územních samosprávných celků znamenal rok 2005 významnou změnu zejména pro kraje. Po schválení zákona o státním rozpočtu na rok 2005 byl Parlamentem ČR schválen vládní návrh novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, jako zákon č. 1/2005 Sb. Ten mj. stanovil, že podíl krajů na sdílených daních se zvyšuje ze 3,1 % na 8,92 % a zároveň rozpočtovým opatřením MF převedlo z kapitoly VPS do kapitoly MŠMT částku 29 759 mil. Kč jako dotace pro financování krajského, soukromého a církevního školství, tj. prostředky, které nebyly do zmíněného zákona zahrnuty.
- Hospodaření obcí a krajů skončilo v roce 2005 přebytkem ve výši 7,8 mld. Kč (v předchozím roce schodek 8,9 mld. Kč), což je o 12,6 mld. Kč lepší výsledek, než předpokládaly rozpočty. Kraje vykázaly přebytek ve výši 0,9 mld. Kč (0,8 mld. Kč v roce 2004), obce hospodařily s přebytkem v hodnotě 6,9 mld. Kč (schodek 9,8 mld. Kč v roce 2004). Přebytek obcí je vykázán zejména odložením projektů financovaných z fondů Evropské unie.
- Nárůst zadluženosti územních samosprávných celků dosáhl v roce 2005 částky 5,6 mld. Kč (4,6 mld. Kč v roce 2004 a v roce 2003 15,9 mld. Kč), zejména vlivem přijatých bankovních úvěrů, výnosů emisí komunálních dluhopisů a přijatých návratných finančních výpomocí a půjček. Z toho u obcí zadluženost vzrostla o 4,2 mld. Kč, u krajů o 1,4 mld. Kč. Ke konci roku činil tedy celkový dluh 81,9 mld. Kč (obce 79,0 mld. Kč, kraje 2,9 mld. Kč).

Hospodaření státních fondů

NKÚ opakovaně upozorňuje na skutečnost, že **značná část příjmů Státního fondu rozvoje bydlení a Státního fondu dopravní infrastruktury je kryta z privatizačních výnosů, tj. z jednorázových a neopakovatelných zdrojů**. Dotační závislost státních fondů na těchto výnosech spolu s pokračujícím ukončováním privatizačního procesu zakládají fiskální rizika budoucího nedostatku zdrojů na financování fondových výdajů. Tak např. v roce 2005 dosáhly dotace z FNM do SFRB výše 2,5 mld. Kč, což bylo 83,3 % celkových příjmů fondu. Ve SFDI byl podíl dotací z FNM na celkových příjmech fondu 66,5 %, tj. absolutně 34,8 mld. Kč.

Vývoj státních finančních aktiv a pasiv, státní záruky

- Zvýšení celkové dlužnické finančně majetkové pozice státu v průběhu roku 2005 o 114,3 mld. Kč je důsledkem zvýšení státního dluhu o 98,3 mld. Kč a poklesu stavu státních finančních aktiv (dále jen „SFA“) o 16,0 mld. Kč.
- Pokles stavu SFA byl ovlivněn zejména snížením stavu vládních pohledávek státu vůči zahraničí v důsledku deblokací obtížně vymahatelných vládních a převzatých pohledávek o více než 5 mld. Kč, s výnosy zbožové deblokace téměř 4 mld. Kč a odpisy nedobytných pohledávek (odpouštění dluhu) ve výši 6,3 mld. Kč. Pokles SFA byl částečně kompenzován vyúčtováním kreditních kurzových rozdílů (oslabení kurzu CZK vůči USD o 9,9 %) ve výši 4 mld. Kč. Nárůst dlužnické pozice státu vůči tuzemskému nebankovnímu sektoru ovlivnil zejména pokles pohledávek státu o 18,0 mld. Kč, převážně z titulu pohledávek z realizovaných státních záruk o 17,1 mld. Kč, ale byl částečně kompenzován nárůstem prostředků na depozitních bankovních účtech SFA a zvýšením držby bankovních cenných papírů v celkové hodnotě 10,3 mld. Kč. Na straně pasiv ovlivnil dlužnickou pozici státu výrazný nárůst držby státních dluhopisů o 88,1 mld. Kč, z toho zejména u zahraničních subjektů (o 54,1 mld. Kč), k čemuž došlo v důsledku realizace druhé zahraniční emise dlouhodobých státních dluhopisů (eurobondů) v objemu 1,0 mld. EUR a vlivem čerpání dalších úvěrových tranší od EIB, čímž také došlo k dalšímu zvýšení přímých závazků vůči zahraničí.
- Stav státních záruk vykázaly v průběhu roku 2005 pokles. Nestandardní záruky poklesly o téměř 26,8 mld. Kč, vesměs realizací záruk z prostředků státu nebo formou rozpočtových úhrad ztrát ČKA. Jednalo se jednak o realizaci záruk ve prospěch ČNB za program konsolidace a stabilizace bank ve výši 5 mld. Kč, zbývající zaručená částka

17 mld. Kč bude realizována státem do poloviny roku 2007 a dále o konečné vypořádání státní garance za pohledávku ČSOB vůči Slovenské inkasní, s. r. o. v celkové výši 21,7 mld. Kč. Na krytí této pohledávky participovala slovenská strana splátkou 16,7 mld. Kč na základě nálezu mezinárodní arbitráže, zbylá část, téměř 5 mld. Kč, byla uhrazena z Fondu státních záruk. Standardní záruky za úvěry poskytnuté bankovním sektorem podnikatelským subjektům poklesly celkově o téměř 7 mld. Kč zejména vlivem úhrady splátek v celkové výši 13,8 mld. Kč, a to z vlastních zdrojů dlužníků (3,2 mld. Kč), 3,1 mld. Kč přímou úhradou z prostředků státního rozpočtu ve prospěch ČMZRB (splátky úvěrů na financování programů výstavby infrastruktury) a vlastními realizacemi státních záruk ve výši 7,5 mld. Kč za dva dlouhodobě zcela insolventní subjekty, státní organizace Správa železniční dopravní cesty (dále jen „SŽDC, s. o.“) jako právního nástupce bývalé České dráhy, s. o., ve výši 2,9 mld. Kč a Aero Vodochody, a. s., ve výši 4,6 mld. Kč v rámci ukončení státní záruky zajišťující revolvingový úvěr poskytnutý v roce 1998. Tato záruka byla ukončena na základě usnesení vlády ze dne 11. 2. 2004 č. 129 a ze dne 20. 7. 2005 č. 985. Uvedené částky byly převedeny do pohledávek státu z realizovaných státních záruk.

- Stav pohledávek státu z realizovaných standardních státních záruk se v průběhu roku 2005 snížil z 26,3 mld. Kč o 13,3 mld. Kč na 13,0 mld. Kč. Nestalo se to však formou úhrady podnikatelského subjektu ve prospěch státních prostředků, ale **způsobem z hlediska státu naprosto nevýhodným**. V případě SŽDC, s. o., se jednalo o prominutí závazků podnikatelskému subjektu ve výši 3,8 mld. Kč a administrativním opatřením (vzájemný zápočet závazků a pohledávek mezi SŽDC, s. o., MD a MF) v celkové výši 6,3 mld. Kč. V případě AERO Vodochody, a. s., byly pohledávky v celkové výši přes 10 mld. Kč postoupeny ČKA s nejasnou nadějí návratu alespoň části prostředků do rukou státu po prodeji AERA Vodochody, a. s., ve veřejném výběrovém řízení. **Na tyto nežádoucí postupy NKÚ trvale ve svých stanoviscích upozorňuje.**
- Schvalování státních záruk Parlamentem ČR formou zvláštních zákonů, které bylo uzákoněno od roku 2001 rozpočtovými pravidly, výrazně omezilo poskytování nových státních záruk. V roce 2005 byly na základě zákonů č. 668/2004 Sb. a č.358/2005 Sb. vystaveny standardní státní záruky (opět pro zcela nesolventní SŽDC, s. o.) za zahraniční úvěr na financování nákupu železničních kolejových vozidel ve výši 90 mil. EUR (2,6 mld. Kč).
- V současnosti je financováno úvěry se státní zárukou poskytnutou podle rozpočtových pravidel přes 40 úvěrových a dluhopisových případů, z nichž je podle hodnocení MF více

než 90 % považováno za rizikové. Celkový objem státních záruk nejvíce zatěžují tzv. nestandardní záruky směřující do bankovního sektoru, zejména ve prospěch ČNB, určené k pokrytí ztrát v souvislosti s kauzou převzetí IPB bankou ČSOB (limit splatnosti v roce 2016) a související s konsolidací a stabilizací bank (splatnost v roce 2007). Tyto záruky spolu se zárukami ve prospěch SŽDC, s. o., patří mezi nejrizikovější. **Vývoj realizace státních záruk dlouhodobě potvrzuje kritický názor NKÚ na poskytování státních záruk podnikatelským subjektům z převážné většiny s velmi malou či nulovou solventností, jako jsou např. SŽDC, s. o., (bývalé České dráhy, s. o.). Realizace záruk za tyto společnosti ze státních prostředků je reálným zdrojem rizik jejich nulové návratnosti do státního rozpočtu v budoucích rozpočtových letech. Stát tak vytváří pro tyto subjekty prostor pro skrytou formu nevratných dotací a neoprávněné podpory ze státního rozpočtu formou odpisů nedobytných pohledávek. Z již zmiňovaných více než 40 úvěrových případů garantovaných státem je u téměř 30 z nich splatnost zaručených úvěrů v časovém horizontu 2010 – 2028. Takovéto odsouzení odpovědnosti za financování projektů realizovaných v reálném čase, zatěžuje výdajové stránky budoucích státních rozpočtů.**

II. Závěrečné účty rozpočtových kapitol s poznatky NKÚ z provedených kontrol

Závěrečné účty kapitol státního rozpočtu jsou součástí státního závěrečného účtu České republiky. Podkladem pro jejich sestavení jsou v souladu s vyhláškou č. 581/2004 Sb., účetní a finanční výkazy jednotlivých účetních jednotek příslušné kapitoly státního rozpočtu.

Je nutno konstatovat, že **někteří správci rozpočtových kapitol nevěnovali zpracování materiálu dostatek pozornosti, takže dodržení předepsaného obsahu závěrečných účtů bylo v některých částech pouze formální. Rovněž Ministerstvo financí jako gestor za tuto oblast u některých závěrečných účtů nevěnovalo dostatečnou pozornost kontrole obsahu i rozsahu zmíněných materiálů.**

Pokud jde o předepsaný obsah a rozsah závěrečných účtů kapitol, konstatuje NKÚ, že u převážné většiny komentářů chybí potřebný rozbor, hodnocení a zdůvodnění použitých postupů. Nedostatky se projevily v těchto obligatorních bodech:

- 1) Popis výsledků hospodaření v delší časové řadě, rozboru čerpání výdajů v jednotlivých čtvrtletích.**
- 2) Vyhodnocení financování programů, zejména společenské efektivity vynaložených prostředků, plnění věcných záměrů programů, rozsahu realizace apod.**
- 3) Vyhodnocení komentáře k rozpočtovým opatřením provedeným v průběhu roku 2005.**
- 4) Vyhodnocení nákladovosti, hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynakládání výdajů kapitoly, činností v rámci kapitoly a účinnosti dosahování cílů ve vazbě na ukazatele, které byly podkladem pro návrh rozpočtu na rok 2005, zvláště pak na rozhodnutí o výdajových programech a na programově a výkonově orientované rozpočtování hodnocené v delší časové řadě.**
- 5) Komentář k převodu rozpočtových prostředků do a z rezervního fondu.**
- 6) Zhodnocení přínosů u zahraničních pracovních cest.**
- 7) Přehled zálohových plateb včetně jejich zdůvodnění.**
- 8) Analýza financování a hospodaření zastupitelských úřadů – chybí pouze v kapitole 306 – Ministerstvo zahraničních věcí.**
- 9) Hodnocení výdajů na výzkum a vývoj.**
- 10) Hodnocení ukazatelů zaměstnanosti a čerpání mzdových prostředků.**
- 11) Výsledky kontrolních akcí a komentáře k přijatým nápravným opatřením.**

Celkový přehled o citovaných nedostatcích v závěrečných účtech jednotlivých rozpočtových kapitol za rok 2005 je uveden v následující tabulce:

Nedostatky při sestavení závěrečných účtů dotčených rozpočtových kapitol v obsahu a rozsahu bodů stanovených Vyhláškou č. 581/2004 Sb.

• = nedostatek

KAPITOLA		Popis v delší časové řadě	Vyhodnocení financování programu	Vyhodnocení rozpočtových opatření	Vyhodnocení výdajů kapitoly	Převody do rezervního fondu	Přínosy zahraničních pracovních cest	Přehled zálohových plateb	Výdaje na výzkum a vývoj	Zaměstnanost a mzdové prostředky	Kontrolní akce a nápravná opatření
		ad 1)	ad 2)	ad 3)	ad 4)	ad 5)	ad 6)	ad 7)	ad 9)	ad 10)	ad 11)
301	Kancelář prezidenta republiky	•			•						
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu			•	•		•			•	
306	Ministerstvo zahraničních věcí	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
307	Ministerstvo obrany		•		•	•			•		•
308	Národní bezpečnostní úřad	•			•						•
312	Ministerstvo financí	•			•						•
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	•	•		•		•				•
314	Ministerstvo vnitra	•	•		•						
315	Ministerstvo životního prostředí	•	•	•	•	•		•			•
317	Ministerstvo pro místní rozvoj		•		•				•		
321	Grantová agentura ČR	•		•	•						
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	•	•		•				•		
327	Ministerstvo dopravy		•		•						
329	Ministerstvo zemědělství	•			•	•	•	•	•	•	•
333	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy	•	•		•		•				
334	Ministerstvo kultury	•	•	•	•		•		•		
335	Ministerstvo zdravotnictví	•	•		•		•	•			
336	Ministerstvo spravedlnosti		•	•				•			
338	Ministerstvo informatiky		•		•		•		•		
344	Úřad průmyslového vlastnictví	•			•						
345	Český statistický úřad		•			•	•				
347	Komise pro cenné papíry	•	•		•		•	•			
348	Český báňský úřad	•			•		•				
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže				•		•				•
361	Akademie věd ČR	•	•		•		•		•		
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	•	•	•	•	•	•				
374	Správa státních hmotných rezerv	•			•						

Také **nedostatky zjištěné kontrolní činností NKÚ v průběhu běžného roku**, které často přetrvávají již z minulých let a stále se opakují i v hodnoceném období, mají vliv na kvalitu a vypovídací hodnotu návrhu státního závěrečného účtu ČR a závěrečných účtů jednotlivých kapitol. Jsou to např.:

1. nedodržování zákona o účetnictví

(kontrolní závěry č. 04/17, 04/18, 04/19, 04/24, 04/34, 04/38, 05/09, 05/12, 05/13),

2. nedostatky v hospodaření s majetkem státu

(kontrolní závěry č. 04/24, 05/02, 05/04, 05/09),

3. nedostatky v programovém financování, přínosy, efektivita

(kontrolní závěry č. 04/38, 05/02, 05/04, 05/06, 05/09),

4. nedostatky v zadávání veřejných zakázek

(kontrolní závěry č. 04/24, 05/02, 05/09),

5. neoprávněné použití prostředků, nedodržení účelovosti

(kontrolní závěry č. 04/24, 05/02, 05/04, 05/09),

6. nedodržení hospodárnosti a efektivnosti při použití rozpočtových prostředků

(kontrolní závěry č. 04/24, 05/02, 05/06, 05/09),

7. nedostatky v činnosti správců daní a výběrčích pokut při výběru daní a pokut

(kontrolní závěry č. 04/34, 05/19),

8. nedostatky v poskytování investičních pobídek a v poskytování prostředků na zaměstnávání osob se změněnou pracovní schopností

(kontrolní závěry č. 04/34 a č. 05/17).

Obecné poznatky z finančních auditů kapitol státního rozpočtu

Kontrolní akce typu finančního auditu jsou realizovány v souladu s působností NKÚ dle § 3 odst. 1 písm. b) a dle § 3 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu.

Cílem těchto kontrolních akcí je vždy prověřit u vybraných účetních jednotek v rámci kapitol státního rozpočtu správnost výkazů předkládaných správcem kapitoly jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu.

Předmětem kontrolních akcí je vždy příslušný závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu.

Obecné poznatky z kontrolních akcí typu finančního auditu u jednotlivých kapitol státního rozpočtu (v roce 2002 v kapitole Ministerstvo pro místní rozvoj a Úřad na ochranu osobních údajů, v roce 2003 v kapitole Ministerstvo kultury, v roce 2004 v kapitole Akademie věd ČR, Státní úřad pro jadernou bezpečnost a Ministerstvo spravedlnosti a v roce 2005 Ministerstvo životního prostředí, Komise pro cenné papíry, Ministerstvo zdravotnictví a Grantová agentura) je možné shrnout do následujících pěti základních oblastí.

1. Účetnictví

Účetnictví kontrolovaných osob nebylo v souladu s požadavky zákona o účetnictví na:

- Úplnost

V účetnictví kontrolovaných osob nebyly zobrazeny všechny skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví. Ve velkém rozsahu nebylo účtováno o všech nemovitostech, ke kterým má organizační složka státu příp. příspěvková organizace příslušnost hospodařit, nebyla také vždy účtována veškerá bezúplatná nabytí majetku, nebylo účtováno o všech závazcích, v některých případech nebylo účtováno o samostatných movitých věcech a zásobách, které v souladu s příslušnými právními předpisy mají být předmětem účetnictví, nebylo účtováno o valutových pokladnách, u jedné z kontrolovaných osob nebylo účtováno a vykázáno přijetí a použití prostředků ze zahraničí v rozsahu cca 60 mil. Kč.

Účetní jednotky v některých případech neúčtovaly k datu uskutečnění účetního případu a tím v účetnictví k datu účetní závěrky nevykazovaly všechny skutečnosti, které s příslušným účetním obdobím souvisí. Příkladem je zařazování a vyřazování majetku z účetnictví v jiném (následujícím či pozdějším) účetním období, než ve kterém byly tyto skutečnosti realizovány, vyřazování majetku bez dokladů prokazujících tuto skutečnost, předčasné zařazení dlouhodobého majetku do užívání, tzn. bez splnění všech pro to nutných podmínek, neúčtování o všech pohledávkách a závazcích, které vznikly v příslušném účetním období.

- Správnost

V účetnictví kontrolovaných osob nebyly správně aplikovány předepsané účetní metody, např. při aplikaci vzájemného zúčtování, při zatřídění na jednotlivé účty směrné účtové osnovy. Častá kontrolní zjištění souvisela s nesprávnou aplikací metod oceňování. Oceňování je metodickým prvkem, který zásadně ovlivňuje vypovídací schopnost účetních informací.

Kontrolní zjištění souvisela s nesprávným stanovením pořizovací ceny dlouhodobého majetku (neúplnost, případně zahrnutí do pořizovací ceny i výdajů, které v souladu s účetními metodami nemají být součástí pořizovací ceny), s nesprávným stanovením vlastních nákladů při aktivaci majetku vyrobeného ve vlastní režii, s nesprávným oceňováním cenin, případně přeceňováním majetku v rozporu se zákonem o účetnictví.

V návaznosti na tuto problematiku byla kontrolní zjištění související v některých případech s neúčtováním o odpisech u odpisovaného majetku příspěvkové organizace.

Kontrolou bylo zjištěno i účtování o skutečnostech, které neměly být předmětem účetnictví příslušné kontrolované osoby. Například účtování o technickém zhodnocení na cizí nemovitosti, které v souladu s § 68 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, musí být účtováno pouze u organizační složky státu, která má příslušnost hospodařit s touto nemovitostí, účtování o pohledávkách za příjmy jiné kapitoly státního rozpočtu, účtování o pohledávkách, ačkoli k datu účtování a vykázání ještě neexistoval právní nárok účetní jednotky, účtování o dlouhodobém finančním majetku, i když majetkový vklad do obecně prospěšné společnosti nezakládá majetkovou účast zakladatele na vlastním jmění spojenou s právy a povinnostmi, účtování o kurzových rozdílech na účtu závazků, což ve svém důsledku vedlo ke snížení hodnoty závazku o cca 1,6 mil. Kč a jeho výsledné vykázání v záporné výši, neúčtování o poskytnutých půjčkách z FKSP na rozvahových účtech, i když od roku 1993 jde o stanovenou účetní metodu.

V účetnictví kontrolovaných osob nebyly v některých případech také správně vedeny účetní knihy; v hlavní účetní knize nebyly účtovány u některých účetních případů souhrnné obraty účtů alespoň za jeden měsíc, ale pouze jednou za čtvrtletí.

- **Průkaznost**

U kontrolovaných osob bylo zjišťováno neprůkazné účetnictví, neboť v účetnictví nebyly všechny záznamy průkazné a inventarizace nebyla provedena v souladu se zákonem o účetnictví.

Účetní doklady nebyly často podepsány příslušnou odpovědnou osobou, případně byly podepsány, ale nebyly v dostatečném rozsahu vydány podpisové vzory a vnitřní předpisy k účetnictví a nedalo se proto určit, zda v souladu s § 33a odst. 9 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví podepsala účetní doklad k tomu oprávněná osoba. V některých případech účetní jednotky nebyly schopny prokázat obsah účetního případu, nebylo účtováno na základě účetních dokladů, ale na základě písemné informace odborných útvarů, případně na základě

telefonického či e-mailového sdělení osobě, kterou kontrolovaná osoba v souladu s § 5 zákona o účetnictví pověřila vedením svého účetnictví.

Inventarizace nebyla ve většině případů prováděna v souladu se zákonem o účetnictví. Inventarizace stále není vnímána jako nástroj zjištění skutečného stavu majetku a závazků, kterým se má ověřit, zda zjištěný skutečný stav majetku a závazků odpovídá stavu majetku a závazků v účetnictví.

Inventarizace byly prováděny mnohdy formálně (bez ohledu na skutečnost, bez možnosti jednoznačně určit jednotlivé majetkové položky příslušného účtu, bez ocenění jednotlivých majetkových položek), nesprávným způsobem zjišťování (dokladovou inventurou namísto fyzické), v nedostatečném rozsahu (ne u veškerého majetku a závazků), k jinému datu než k datu sestavení účetní závěrky v souladu se zákonem o účetnictví, ale bez povinného doložení přírůstků a úbytků k datu účetní závěrky, k jinému datu než stanoví zákon o účetnictví, navíc inventurní soupisy neobsahovaly vždy všechny povinné informace dle § 30 zákona o účetnictví, a proto nebyly účetními záznamy v souladu se zákonem.

Důsledkem výše uvedených postupů bylo nezjištění neúplných a nesprávných zůstatků jednotlivých položek účetní závěrky (např. vykazování majetku na účtech pořízení, i když je v účetní jednotce dávno zařazen do užívání, příp. v účetní jednotce je ve skutečnosti již vyřazen z užívání a převeden na jinou účetní jednotku, vykazování záloh dávno zúčtovaných či vykazování pohledávek, i když již neexistuje právní nárok, nevykazování konečných zůstatků bankovních účtů v cizí měně, nevykazování pohledávek z titulu poskytnutých přechodných finančních výpomocí, nesprávné vykazování konečných zůstatků bankovních účtů v cizí měně v důsledku neprovádění inventarizace na základě výpisu z bankovního účtu, ale „odhadu“, neprokázání stavů na jednotlivých účtech majetku a závazků v účetnictví (neprokázání jejich existence ve skutečnosti k datu účetní závěrky v příslušném účetním období), nezúčtování zjištěných inventarizačních rozdílů do správného účetního období, nezúčtování zjištěných inventarizačních rozdílů vůbec tzn. ve správném ani v následujícím účetním období, nesprávné zúčtování inventarizačních rozdílů a zejména nezjištění mnoha rozdílů mezi skutečností a stavy majetku a závazků v účetnictví.

Příklad možných důsledků nesprávně a neúplně prováděných inventarizací dokumentuje případ zadržení peněžních prostředků z prodeje osobních automobilů zaměstnancem kontrolované osoby, který byl prodejem pověřen. Kontrolovaná osoba při inventarizaci k datu účetní závěrky neověřila skutečný stav tohoto majetku a tím nezjistila uskutečněný prodej osobních automobilů. Teprve v průběhu následujícího roku bylo zjištěno,

že osobní automobily byly prodány a část peněžních prostředků z tohoto prodeje pracovník ještě v době kontroly zadržoval.

Příkladem možných důsledků nesprávně a neúplně prováděných inventarizací je také promlčení nároků účetní jednotky.

2. Účetní závěrka

Účetní závěrky u většiny kontrolovaných osob nebyly v souladu s požadavky zákona o účetnictví. Účetní závěrky nebyly úplné. Nebyly, v souladu se zákonem o účetnictví a jeho prováděcí vyhláškou pro organizační složky státu, zpracovány přílohy, které by vysvětlovaly a doplňovaly informace v účetní závěrce, informovaly o použitých účetních metodách či o odchylkách od těchto metod včetně zdůvodnění a o případných změnách metody, nebyly také uvedeny údaje, které jsou podstatné pro posouzení majetkoprávní situace účetní jednotky a které jsou rozhodující pro její hospodaření. Účetní závěrky neobsahovaly všechny povinné informace tak, jak je stanovuje § 18 zákona o účetnictví.

V důsledku formálního, neúplného a nesprávného provádění inventarizací, případně neprovedení inventarizace vůbec k datu účetní závěrky, byly v účetní závěrce vykazovány informace, které nebyly prokázány inventurními soupisy a v mnoha případech neodpovídaly skutečnému stavu. Vykazované stavy na jednotlivých účtech byly neúplné, případně nesprávné, což v některých případech bylo zřejmé již z vykazování záporných stavů na účtech pohledávek, závazků a fondů. V některých případech informace v účetní závěrce nebyly vykazovány v celém rozsahu jako stavy účtů ke konci rozvahového dne a nebyly v souladu se stavy těchto účtů v účetnictví.

Na základě výše uvedených skutečností je zřejmé, že informace v účetní závěrce nebyly vyhodnoceny ve většině případů jako spolehlivé, neboť nesplňovaly požadavky na tyto informace stanovené zákonem o účetnictví. Ve většině případů účetní závěrky u kontrolovaných osob tak nepodávaly ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví.

3. Porušování rozpočtové kázně

U kontrolovaných osob docházelo stále ve velkém rozsahu k uskutečňování rozpočtových výdajů před provedením rozpočtového opatření nad výši rozpočtovanou podle paragrafů a položek rozpočtové skladby. Tuto skutečnost definuje § 25 zákona

o rozpočtových pravidlech jako neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu a v návaznosti na § 44 tohoto zákona jde o porušení rozpočtové kázně.

Přesto, že toto ustanovení je v zákoně o rozpočtových pravidlech od 1. 1. 2001, dochází v této oblasti neustále k negativním kontrolním zjištěním

4. Vnitřní kontrolní systém

U kontrolovaných osob nebyl ve většině případů zaveden a udržován systém finanční kontroly, který by byl způsobilý prostřednictvím vnitřního kontrolního systému včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat rizika související s činnostmi, které jsou předmětem účetnictví, a prostřednictvím průběžné a následné kontroly prověřit včasnost a spolehlivost informování vedoucího orgánu veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích a o jejich průkazném účetním zpracování.

5. Závěrečné účty kapitol státního rozpočtu

Na základě výsledků kontrol NKÚ je nutné konstatovat, že účetní závěrky u většiny účetních jednotek (kontrolovaných osob) nepodávaly ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy, a nebyly proto spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu dle vyhlášky č. 581/2004 Sb.

V části závěrečného účtu, která komentuje vykazované údaje a měla by být průvodní zprávou k těmto údajům, byly zjišťovány nedostatky v rozsahu (nebyly podávány všechny požadované informace dle uvedené vyhlášky) i obsahu těchto informací (komentář neměl vždy bezprostřední vazbu na skutečnost).

6. Závěr

Všechny výše uvedené nedostatky zjišťované při kontrolách typu finančního auditu jsou limitujícím faktorem finančního řízení v ústřední státní správě.

Náplň údajů uvedených v účetních a finančních výkazech mnohdy neodpovídá obsahu požadovanému právním předpisem, metodika v této oblasti je podceňována, úplnost a průkaznost údajů ve výkazu rozvaha je zanedbávána. Rovněž je zanedbávána kontrola těchto údajů, resp. existuje jen slabé kontrolní prostředí.

Vykazované informace o finanční pozici nejsou vždy spolehlivé. Spolehlivější základnou jsou údaje o peněžních tocích. Tato základna je však nedostatečná pro uživatele, kteří potřebují spolehlivé a úplné informace pro rozhodování a hodnocení odpovědnosti za hospodaření.

Podle dosavadních výsledků kontrol v této oblasti informace o finanční pozici vyplývající z rozvah jsou mnohdy nespolehlivé. Výkazy obsahují množství chyb a vykazované zůstatky nejsou vždy průkazně doloženy. Tyto skutečnosti jsou důsledkem nesprávné aplikace stanovených účetních metod a porušováním zákona o účetnictví a ostatních právních předpisů, a to zejména účtováním o skutečnostech, které nejsou předmětem účetnictví, neúčtováním o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, neprováděním inventarizací v souladu se zákonem o účetnictví, nedoložením všech účetních zápisů průkaznými účetními záznamy, zpracováním účetní závěrky v neúplném rozsahu.

V souladu s § 18 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví je příloha nedílnou součástí účetní závěrky a její obsah je zákonem stanoven. Podle dosavadních výsledků kontrol žádná z kontrolovaných osob nepředložila přílohu v souladu se zákonem o účetnictví. Účetní jednotky nemají tak k dispozici komplexní informaci za účetní období o použitých účetních metodách ani doplňující a vysvětlující informace k předloženým výkazům. Tím je snížena srozumitelnost již na úrovni účetní závěrky za účetní jednotku. Ta je následně podkladem pro zpracování závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu.

Cílem závěrečného účtu by mělo být komplexní podání vysoce kvalitních informací pro rozhodování a hodnocení odpovědnosti. Ve vztahu k požadovanému zobrazení finanční pozice se však dosavadní praxe jeví jako nedostatečně funkční a spolehlivá.

Navíc dosavadní přístup k informacím ve státním závěrečném účtu je založen na akcentaci rozboru uskutečněných peněžních toků. Saldo příjmů a výdajů je používáno jako hlavní hodnotící kritérium výsledku hospodaření.

Výsledné saldo příjmů a výdajů však nepodává komplexní informaci o výsledku hospodaření.

Pokud příjmy pocházejí z prodeje majetku, vede to ke snížení deficitu a k optickému vylepšení hospodaření, ale z hlediska skutečného hospodaření se jedná o neutrální operaci, kdy se pouze mění jedna forma majetku na jinou. Pokud jsou pak následně tyto peněžní prostředky použity na běžné výdaje, dochází ke snižování jmění státu.

Účetní systémy a finanční výkazy jednotek „vládního sektoru“ (podle metodologie ESA 95) by měly být schopny poskytnout nezbytné informace potřebné pro podrobnou ekonomickou analýzu a pro transparentní prezentaci finančního hospodaření vlády. Měly by být schopny poskytnout podrobné údaje o aktivech a závazcích vlády a o ekonomických tocích ovlivňujících rozvahu vlády. V této souvislosti je nutné vykazovat podrobné údaje o všech vládních aktivech a závazcích, transakcích a ostatních ekonomických tocích, které ovlivňují rozvahu vlády.

Účetní systémy různých vládních jednotek a jejich různé výkazy by také měly být schopny zajistit nezbytné fiskální údaje pro statistickou kompilaci bez zajišťování dodatečných zdrojů.

Takový přístup zprůhlední vztah mezi údaji účetnictví a statistickými zdroji a usnadní jejich odsouhlasení ze strany uživatelů.

Současně je nutné obrátit pozornost na čas projednávání státního závěrečného účtu v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. V souladu se stávajícím zněním vyhlášky č. 581/2004 Sb., je termín zpracování státního závěrečného účtu kapitoly stanoven na 15. března následujícího roku po skončení hodnoceného období. Z těchto důvodů a s ohledem na čas nezbytný pro realizaci kontrolních akcí typu finančního auditu nemůže být v současnosti výsledek kontrolních akcí za předchozí účetní a rozpočtové období k dispozici v termínu projednávání návrhu státního závěrečného účtu dle zákona o rozpočtových pravidlech v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Při mezinárodním srovnání této problematiky je možné zjistit, že termíny projednávání státních závěrečných účtů jsou v parlamentech jednotlivých zemí různé, nicméně v mnoha případech reflektují nutný čas pro realizaci kontroly nejvyšších kontrolních institucí v této oblasti, a to i v návaznosti na formu a způsob organizace vládních účtů.

Při podrobné analýze projednávání státního závěrečného účtu za rok 2004 v Poslanecké sněmovně Parlamentu je zřejmé, že termín projednávání a schválení (případně neschválení) státního závěrečného účtu za předchozí rozpočtový rok v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR pouze v 1. pololetí následujícího roku není limitní.

PŘEHLED SCHVÁLENÝCH KONTROLNÍCH ZÁVĚRŮ
POUŽITÝCH PRO STANOVISKO NKÚ

Číslo kontr. akce	Předmět kontroly	Datum schválení	Věstník NKÚ částka/rok
04/17	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Akademie věd České republiky	7. 2. 2005	1/2005
04/18	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Státní úřad pro jadernou bezpečnost	21. 2. 2005	1/2005
04/19	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo spravedlnosti	21. 3. 2005	2/2005
04/24	Prostředky státního rozpočtu a hospodaření s majetkem státu v působnosti Ministerstva dopravy	7. 3. 2005	2/2005
04/34	Poskytnuté investiční pobídky zahraničním i tuzemským subjektům	5. 9. 2005	3/2005
04/38	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu z programu „Výstavba a technická obnova nemocnic a léčebných zařízení v působnosti Ministerstva zdravotnictví“ v rámci Ústeckého kraje	18. 4. 2005	2/2005
05/02	Hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky v působnosti Ministerstva informatiky	5. 9. 2005	3/2005
05/04	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu určenými na výzkum a vývoj	19. 9. 2005	3/2005
05/06	Finanční prostředky státního rozpočtu určené na investice a obnovu areálu Fakultní nemocnice Motol	31. 10. 2005	4/2005
05/09	Hospodaření Ministerstva zahraničních věcí	30. 11. 2005	4/2005
05/10	Podpora zemědělství a lesního hospodářství poskytovaná prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a. s.	14. 11. 2005	4/2005
05/12	Hospodaření Státní tiskárny cenin s majetkem státu	28. 11. 2005	4/2005
05/13	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Komise pro cenné papíry	9. 1. 2006	1/2006
05/17	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu poskytovanými na zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností	20. 2. 2006	1/2006
05/19	Správa daně z přidané hodnoty	6. 3. 2006	1/2006
05/20	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Grantová agentura České republiky	20. 3. 2006	1/2006